

2 K miesięcznie
z odsyłką.

Zagranicą miesięcznie 3 M. 30 Ł,
3 fr. 50 ctm., 2 1/2 szyl., 70 cm. amst.

Tygodnikowe w Krakowie 40 h
z dostawą do domu 46 h.

Cena numeru
oddzielnego **8 h.**

Redakcyjne otwarte są wobec od
wiedzających. — Redakcja
nie odpowiada za ogłoszenia i
ogłoszenia nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partji socjalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja i Administracja:
Kraków, ul. Filipa 11.

Telefon Nr. 396.

Konto czekowe Nr. 34.093.

Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział Inzeratowy:

Kraków, Floryańska 55.

Telefon Nr. 1334.

Konto czekowe Nr. 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza
podłogiem 20 h. Za miejsce wiersza
podłogiem w Nadzwyczajnym 60 h.

Ugoda polsko-ruska.

Narodowi demokraci, którzy całą swoją rację bytu opierają na szczuciu przeciw Rusinom, starają się w wszelkie środki doprowadzić do zakończenia wojny polsko-ruskiej do zaognienia w momencie, gdy właśnie wyłania się możliwość pokojowego zakończenia nieszczęsnej walki narodowościowej.

Ze ugoda stała się możliwą, to nie podlega dziś wątpliwości. W dniach 25 i 26 b. m. odbył się we Lwowie zjazd delegatów ukraińskiej partji narodowej, na którym poseł Konstanty Lewicki podał do wiadomości, że z przedstawicielami Koła polskiego osiągnięto następujące porozumienie co do sejmowej reformy wyborczej:

- 1) że nie będzie sejm, jeżeli nie będzie reformy wyborczej;
- 2) że obie strony, polska i ruska, pragną jak najprędzej doprowadzić do końca reformę wyborczą;
- 3) że obie strony przyjęły zasadę zabezpieczenia mandatów polskich i ruskich;
- 4) że Rusini mieć będą dwóch członków Wydziału krajowego, których będą wybierali ruscy członkowie sejm;
- 5) że Rusini mieć będą zastępcę marszałka krajowego w sejmie i Wydziale krajowym;
- 6) że ruscy członkowie sejm będą tworzyli ciało do wyboru komisji sejmowych i przedstawicieli w instytucjach krajowych;
- 7) że bez zgody ruskich członków sejm nie może nastąpić rozszerzenie autonomii krajowej;
- 8) że naród ruski będzie miał swoich przedstawicieli we wszystkich sejmowych kuryach, co podnosi znaczenie narodu ruskiego.

skiego, jako samoistnej formacji narodowościowej.

Niełatwione są jeszcze sprawy: liczby ruskich członków sejm, oraz sprawy obszarów dworskich i Rad powiatowych.

Co do sprawy uniwersytetu ukraińskiego oświadczył poseł K. Lewicki, że Rusini obstają przy następujących zasadach:

- 1) Ma być założony samoistny uniwersytet ukraiński we Lwowie;
- 2) Założenie tego uniwersytetu musi nastąpić najdalej za 6 lat;
- 3) Do tego czasu nie może być zmieniony stan prawny w istniejącym uniwersytecie we Lwowie, ani na korzyść Polaków, ani na korzyść Rusinów;
- 4) Dopiero z chwilą utworzenia ruskiego uniwersytetu pozostanie dawny uniwersytet im. ces. Franciszka Józefa we Lwowie wyłącznie polskim uniwersyteciem;
- 5) W okresie przejściowym ukraińscy profesorowie będą zorganizowani w komisji, aby mogli przedkładać ministerstwu wnioski celem przygotowania sił nauczycielskich dla ukraińskiego uniwersytetu.

Zjazd ukraiński zatwierdził powyższe punkty, uchwalił dalej orientację antyrosyjską na wypadek wojny austriacko-rosyjskiej i wezwał w tym celu do popierania ruskich „Sokołów”, „Sicz” i związków strzeleckich.

Jeżeli teraz narodowi demokraci robią alarm i krzyczą, że interesy polskie są w niebezpieczeństwie, to jest w tem widoczne szukanie dziur na całym. Czynią oni to wbrew zdrowemu rozsądkowi, wbrew interesom polskim. Rozbicie rokowań z Rusinami byłoby klęską dla Polaków i dlatego nie wolno się teraz oglądać na demagogię endeków, którzy interesy narodowe poświęcają swoim interesom partyjnym, wiedząc

bowiem, że żyją wyłącznie z waśni narodowej i z jej ustaniem nie mieliby co robić w kraju.

Lepsze nadzieje pokojowe.

Telegram o pobycie generalissimusa bułgarskiego Sawowa w Konstantynopolu wygląda tak nieprawdopodobnie, że dopiero bliższe szczegóły przekonują, że tak niemożliwa do pomyślenia rzecz faktycznie miała miejsce. Generał, który z ogromnem okrucieństwem poświęcił kwiat młodzieży swego narodu dla osiągnięcia celu militarnego, jedzie do stolicy pobitego państwa pod nazwiskiem bankiera Kalczewa i tam konferuje z 90 letnim Kiamilem paszą z tym rezultatem, że — jak telegram donosi — nadzieje pokojowe zwiększyły się. W tem leży coś więcej, niż romantyka; leży przyznanie się Bułgarii, że pragnie za każdą cenę uniknąć dalszej wojny, z czego wynika, że dotychczasowe straty były tak wielkie, że kraj nie może bez narażenia swej przyszłości dopuścić do dalszych.

Położenie zwycięskiej Bułgarii jest rzeczywistość gorsza, niż położenie zwyciężonej Turcji. Z jednej strony ma Bułgaria do czynienia z niepewnymi i słabymi sojusznikami, z drugiej strony z nieszczerymi przyjaciółmi, którzy niechętnie patrzą się na jej wzrost, z trzeciej strony ma przed sobą pretensjonalną i popieraną Rumunię, a w rezultacie gotowa stracić to, co takimi ofiarami dotąd zyskała. Z jednym sprzymierzeńcem: z Grecją spór o Saloniki zaostrza się coraz bardziej tak, że prawdopodobnie ani Bułgaria, ani Grecja tego miasta nie dostaną; z Serbią nie jest dotąd załatwioną kwestya posiadania Monastyr, gdyż Serbia wprawdzie z niego ustąpiła, ale liczy na otrzymanie go na

HARRY NITCH.

Milion Billa.

Bill Montague przyjechał do krainy nieograniczonych możliwości *) z godnym pochwały zamiarem zrobienia olbrzymiego majątku. Niestety, bohater nasz wkrótce przekonał się, że Amerykanie niezbyt ucieszyli się z jego przybycia i nie chcą korzystać z jego usług. Nadomiar złego, Bill ocenił położenie należycie dopiero wtedy, gdy pieniądze, wzięte na drogę, zdążyły się już wyczerpać.

Trzeba się było zdecydować na coś i oto Bill z sercem wzburzonym przechodzi tłumnie zatłoczoną ulicę, oglądając się na wszystkie strony, ażeby nie przepuścić pierwszej nadarzającej sposobności zarobienia pieniędzy. Nagle zauważył elegancko ubranego jankesa, któremu z kieszonki wyglądał różek jakiegoś notesika.

Bill przyspieszył kroku i niepostrzeżenie wyciągnął nieznanemu notesik. „Prawdopodobnie jankes w tłumie i tak zgubiłby go! — pocieszał się w sumieniu, skracając w pierwszą lepszą bramę, ażeby obejrzeć dokładnie swą zdobycz.

*) Tak sami Amerykanie zowią swą ojczyznę.

bycz. Notesik okazał się książeczką czekową, zaledwie napoczętą. Nazwisko właściciela brzmiało: Tom Jefferson. Książeczka pochodziła z banku narodowego.

W pół godziny później Mill Montague stał już przed kasyerem banku narodowego.

— Przyszedłem po małą informację — zwrócił się do głównego kasyera.

— O co chodzi? — przerwał ten opryskliwie.

— Chciałbym zasięgnąć od pana pewnej informacji! — rzekł Bill z najbardziej niewinnym wyrazem twarzy. — Mam zamiar zacząć do spółki pewien interes z jakimś Jeffersonem... Chciałbym się dowiedzieć, czy to solidny człowiek!

— Tom Jefferson ma dobrą markę. Nie jest bogaty, ale ma ze sześć milionów! — odpowiedział niedbale kasyer główny i odszedł od okienka, dając tem znak, że uważa rozmowę za skończoną.

Bill, nie tracąc czasu, udał się do redakcji „New York Herald” i za ostatnie pieniądze podał ogłoszenie treści następującej: „Kto pragnie zarobić szybko pół miliona, niech się stawi na 22 ulicę, dom 65, pokój 999!”

Następnie wyprawił pewien list pocztą miejscową o treści, na którą musiała nastąpić odpowiedź.

Następnego dnia Bill od rana czekał w swym

pokoju na odpowiedź. O godz 12 otrzymał list, z którego skorzystał natychmiast, aby móżdżek pięknie skopiować nazwisko „T. Jefferson”, które natychmiast umieścił na jednej z karteczek „znalezionej” książeczki czekowej. O godz. 1 stawiał się jakiś gentleman o bardzo inteligentnym wyrazie twarzy i zapytał go, splunawszy głośno:

— Czy to u pana można prędko zarobić pół miliona? Ale prędko, bo nie mam czasu!

Bill spojrzał przenikliwie na przybysza i odpowiedział krótko:

— Tak!

— Cóż trzeba zrobić?

— Odnieść ten czek do banku narodowego, podnieść milion dolarów, wziąć sobie połowę, a połowę oddać mnie.

Teraz nieznanomy spojrzał przenikliwie na Billa i rzekł z uśmiechem znaczącym:

— Zgoda!

Zanim wrócił O’Bern — tak się nazywał nieznanomy — Bill pociał się ze strachu i drżał na całym ciele, na myśl, że O’Bern oszuka go, lub, że zjawi się policyant, aby go aresztować. Ponieważ jednak udanie się samemu do banku było jeszcze bardziej niebezpieczne, musiał czekać cierpliwie.

Okazało się, że Irlandczyk był zupełnie uczciwym człowiekiem. W ośmić po godzinie i wyłożył

Magazyn i pracownia broni R. Gliniecki i B. Wierzejski
Kraków, ulica Szewska 2.

Utrzymuje na składzie broń myśliwską, wojenną i pokojową z pierwszorzędných fabryk, krajowych, angielskich, francuskich, belgijskich oraz najprzedniejszej jakości własnego wyrobu, z łufami stalowymi Winstwortha, Witterera, Kruppa, Kockeril i różne inne po cenach od 45 kor. do 1800 kor. Zamówienia z prowincji skutecznym odwrotną pocztą. Ostre patroay, napelniane bezdymnym prochem dostarczamy z marką krajową jakoteż zagraniczną.

powrót za cenę pomocy pod Czataldzą; pomoc Czarnogóry wobec okazywanej jej słabości militarnej jest bardzo problematyczną tak, że Bułgaria sama musiałaby staczać walki z wzmocnioną Turcją.

Największą jednak przeszkodę dla Bułgarii stanowi zachowanie się Rosji i Anglii. Rosja, jak już kilkakrotnie pisaliśmy, niechętnie patrzy okiem na postępy Bułgarii, która nigdy nie była wobec Rosji tak uległą, jak np. Serbia; oprócz tego usadowienie się Bułgarii w Adrianopolu unicestwia zamiary rosyjskie na Konstantynopol, którego Rosja mimo wszystkiego się nie wyrzeka. Stąd widzimy, że w ciągu akcyj układowej w Londynie Rosja w przeciwieństwie do Anglii i Francji zachowuje się zupełnie biernie, nie chcąc popierać Bułgarii i nie mogąc porzucić Serbii. Jeszcze silniej, choć w najprzejrzystszych formach, występuje Anglia, która — jeżeli wypadki pójdą dotychczasowym trybem — będzie jedynie zwycięską w tej wojnie, którą inni prowadzili. Już wybranie Londynu na miejsce układowego pokojowego wskazywało, że mocarstwa milcząco zgodziły się na rolę pośredniczącą Anglii, a ta rolę tę pojmują w ten sposób, że ciągle oddziaływa na dra Danewę w duchu umiarkowania.

Anglia, mimo przeciwnego na zewnątrz postępowania, nie zapominała widocznie o swej roli, tj. że jest tradycyjną chronicielem egzystencji Turcji w Europie. Tę rolę odegrała czynnie podczas wojny krymskiej w latach 1855/6; powtórzyła ją demonstracją flotową po wojnie rosyjsko-tureckiej w r. 1878, a teraz odgrywa ją w inny sposób: przez zachowanie sobie ostatniego słowa w sporze między Turcją a jej zwycięzcami. Rola ta do końca przeprowadzona byłaby najsilniejszą gwarancją pokojowego zakończenia układowo londyńskich, a może dla wytrącenia Anglii tytułu dyktatorskiego z ręki próbuje Bułgaria sama dojść z Turcją do porozumienia. Oto możliwe wytłomaczenie misji Sawowa do Konstantynopola, misji zaoszczędzenia obu państwom kosztów pośrednictwa.

Nie trzeba bowiem zapominać, że możliwy teren sporny między Serbią, Grecją a Czarnogorą z jednej a Turcją z drugiej strony jest daleko mniejszy, niż między Bułgarią a Turcją. Przedewszystkiem najważniejszy punkt sporny: Albania, został usunięty z pod dyskusji przez uznanie jej niezawisłości; o posiadłości na Kosowem polu i w Epirze Turcja niema powodu się do ostateczności spierać, bo terytoria te leżą daleko od jej centrum i są w każdym razie dla niej stracone; co się zaś tyczy Krety i wysp

egejskich, to jest rzeczą mocarstw rozstrzygnąć, czy oddanie ich Grecji nie przeszkadza interesom mocarstw, np. Anglii ze względu na Cypr, Rosji ze względu na Dardanele itd. To są sprawy drugorzędne, które wobec Adrianopola nie odgrywają żadnej roli. I dlatego o zapewnieniu pokoju będzie można wtedy dopiero mówić, gdy z podróży Sawowa wiadomym będzie pozytywniejszy rezultat; niż dotąd telegramy podały.

Rokowania pokojowe w Londynie.

Pesymistyczne usposobienie.

Berlin. „Local-Anzeiger“ donosi z Londynu: Usposobienie co do pokoju jest bardzo pesymistyczne. Wszyscy przewidują, że Turcja nie zgodzi się na warunki państw bałkańskich i zapewne oprze się decyzji o mocarstwach.

Londyn. Jak biuro Reutera się dowiaduje, nadeszły z Konstantynopola wiadomości o wzajemnych propozycjach, jakie Reszid basza ma dziś przedłożyć na konferencji pokojowej, wywołały u delegatów związkowych państw bałkańskich wrażenie, że te propozycje nie są poważnie robione. Tymczasowo oświadczają, że mocarstwa dalej czynią Turcyi bardzo poważne rady, aby ją skłonić do umiarkowania.

Propozycje sfederowanych państw zostały zestawione po bardzo poważnych naradach i nie zostały uczynione w zamiarze, aby po za to postąpić. Adrianopol uważają jako już znajdujący się w rękach bułgarskich. Bułgaria jest zupełnie przygotowaną do czekania, aż twierdza zostanie wzięta i nigdy się nie zgodzi na oświadczenie, że pozostanie w posiadaniu Turcji. — Wszelka w tym względzie poważnie uczyniona propozycja miałaby za skutek zerwanie obrad konferencji.

Adrianopol czy Saloniki?

Wiedeń. „N. fr. Presse“ jest zdania, że może skończyć się na tem, iż Turcja Adrianopol zatrzyma, ale zobowiąże się do zniesienia twierdzy. Z innej strony podnoszą kombinacje, że wprowadzić Adrianopol zostanie przy Turcji, ale Bułgaria otrzyma w zamian Saloniki.

Sawow nie był w Konstantynopolu.

Sofia. Bułgarska agencja tel. zaprzecza w kategorięczny sposób wiadomości o przybyciu generała Sawowa do Konstantynopola i konferowania w sprawie pokoju z wielkim wezyrem i nazywa tę wiadomość intrygą, gdyż rząd bułgarski nie wdaje się w żadne specjalne tajne rokowania z Turcją.

Niezawisła Albania.

Petersburg. „Now. Wrem.“ omawia w artykule wstępnym pod tytułem „Drugie Monako“ kwestję albańską. Dziennik zaznacza, że dyplomacja rosyjska musi popierać ideę zwierzchności Turcji. W sprawie albańskiej ani Włochy, ani Austro-Węgry nie mogą się zgodzić na kompromis. Zneutralizowanie Albanii jest jedynym wyjściem i jest też pożądanym dla Serbii. Skoro Serbia straciła możliwość dojścia do morza Adrianetyckiego, Albania pod gwarancją wszystkich mocarstw zapewni Serbii dostęp do zachodu.

Wiedeń. „N. fr. Presse“ donosi z kół dyplomatycznych, że rząd austriacki sprzeciwia się oddaniu Czarnogórze Skutari. Austria jest zdania, że Skutari musi pozostać stolicą Albanii. Nieprawdziwym też jest doniesienie, jakoby Austria zgodziła się już na powołanie Achmeda Fuada na tron albański.

Paryż. „Temps“ donosi, że książę egipski Ahmed Fuad zamierza na czele uzbrojonego korpusu wtargnąć do Valony względnie do innego miasta Albanii, obwołać się naczelnikiem Albanii i stworzyć w ten sposób fakt dokonany.

Okrucieństwa Greków w Albanii.

Wiedeń. Z Konstantynopola donoszą: Porta otrzymała telegram od dowodzącego armią zachodnią z doniesieniem, że w kilku gminach albańskich wsi zostały przez greckie bandy opadnięte i mieszkańcy w pień wycięci.

Serbowie na zdobytych terytoriach.

Belgrad. Rząd serbski postanowił do nowo zdobytych okręgów wysłać trzy nowe dywizje wojsk.

Żądania Bułgarii od Serbii.

Belgrad. Zaniepokojenie wywołuje tu wiadomość z Sofii, jakoby Bułgaria domagała się od Serbii odstąpienia południowej Macedonii, a od Grecji Salonik.

Uchwały konferencji ambasadorów.

Frankfurt. Z Konstantynopola donoszą do „Frankf. Ztg.“: Wszystkie oznaki świadczą o tem, że konferencya ambasadorów nie zaakceptuje tureckiego punktu widzenia co do zaprowadzenia Adrianopola, gdzie zaczyna brakować żywności. Sądzą, że załoga nie potrafi się dłużej utrzymać, jak 14 dni. Rząd turecki liczy się już z ewentualnością, że konferencya

na stół milion dolarów, które natychmiast zaczął dzielić na dwie połowy.

Nie skończył jednak, gdy drzwi się otworzyły i wszedł jakiś wysoki gentleman.

— Jestem głównym kasyerem banku narodowego! — przedstawił się.

Bill zachwiał się na nogach, a pocziwy O'Brien sięgnął ręką do tylnej kieszeni w spodniach, gdzie się zwykle nosi rewolwer, lecz kasyer schwycił go mocno za rękę i rzekł:

— Pomówmy spokojnie i krótko. Jest nas trzech! Podzielmy się! Każdy weźmie jedną trzecią... W przeciwnym razie, panowie rozumieją... obowiązek i uczciwość nakazuje mi...

— Zgoda! — odpowiedzieli jednogłośnie Bill i Irlandczyk i zaczęli na nowo dzielić sumę. Obadwaj mieszkali już dość długo w Nowym Jorku i znali się na interesie.

Podziału dokonano nadzwyczaj szybko i kasyer chciał już oddalić się, gdy nagle znów otworzyły się drzwi i wszedł jakiś gentleman.

— Proszę o spokój, panowie! — zaczął. — Nie będę długo was trudził. Jestem drugim kasyerem banku narodowego. Przyszedłem po swoją część. Ponieważ jest nas czterech, proszę o wydanie mi 250 tysięcy dolarów i to zaraz, bo nie mam czasu!

Twarze obecnych wydłużyły się, lecz żądanie wydało się wszystkim słuszne. Zaczęto znów dzielić pieniądze i tak zajęto się tem, że nikt

nie słyszał, jak drzwi otworzyły się i wszedł jeszcze jeden gentleman.

— Zdaje się, że przyszedłem w porę! — rozległ się jego dzwiczny głos. — Jستم głównym buchalterem banku narodowego. Sądę, że uznacie, panowie, za słuszne, gdy zaproponuję panom podział. Proszę o 200 tysięcy dolarów!

Widocznie pan ten posiadał duży wpływ w banku, gdyż obaj kasyerzy natychmiast zgodzili się na podział. Musieli się naturalnie zgodzić i Bill z Irlandczykiem.

Główny buchalter zebrał leżące na stole pieniądze, przejrzał je bardzo dokładnie i rzekł:

— Przepraszam, że trochę marudzę, lecz jako buchalter przyzwyczaiłem się robić wszystko dokładnie.

— Ależ, proszę bardzo! — rzekł przez zaciśnięte zęby Bill, a po chwili dodał z odcieniem ironii:

— Nie mogę się powstrzymać od pochwały pod adresem całego personelu banku narodowego, który może służyć przykładem pilności. Buchalter i obaj kasyerzy skłonili się grzecznie.

— Jeśli się wypłaca milion dolarów za podobnym czekiem, trzeba przecież coś zarobić! — rzekł główny kasyer.

— Ja sądę! — potwierdził główny buchalter i zaczął starannie dzielić przejrzone przed chwilą troskliwie banknoty, podczas, gdy Bill

i Irlandczyk patrzyli niespokojnie na drzwi w obawie nowych wizyt.

Nikt nie zjawił się więcej. Funkcjonariusze banku zabrali swe części i ukłoniwszy się grzecznie, opuścili pokój. Wspólnicy nasi ze smutkami minami popatrzyli na siebie, schowali do kieszeni po 200 tysięcy i podawszy sobie dłonie rozstali się.

Bill, pozostawszy sam, postanowił natychmiast zmienić locum i powierzchowność. Przedewszystkiem należało zmieścić jeden z 1000-dolarowych banknotów. W tym celu Bill udał się do jednego z większych magazynów ubrań, wybrał sobie dwa porządne garnitury, sak palto i pelerynę i zapłacił w kasie banknotem 1000 dolarowym. Jakież było jego przerażenie, gdy kasyer obejrzał banknot i zwracając go rzekł: „Fałszywy!“. Bill nie stracił fantazyi, zrobił zdziwioną minę, wydobł drugi banknot i podał go kasyerowi. — „Fałszywy!“ — zawyrokował kasyer i tym razem zwracając pieniądze. Gdy to samo stało się i z trzecim banknotem, Bill stracił rezon i czując nad głową miecz Damoklesa, wybiegł szybko ze sklepu, zanim zdolał przeszkodzić mu w tem subiekt, którzy już zwrócili uwagę na scenę przy kasie.

W pół godziny później Bill, siedząc w jednym z maleńkich barów na przedmieściu, rozmyślał nad zręcznością głównego buchaltera banku narodowego i nad głupotą swoją i swego współnika, Irlandczyka O'Brena.

Na Gwiazdkę

istnieje wiele podarunków, ale żaden nie sprawia takiej przyjemności, jak Gramofon Aniołkowy

Gramofon aniołkowy jest najidealniejszym prezentem na gwiazdkę, zabawia starych i młodych. Gramofon aniołkowy sprawia wspaniałą przyjemność i jest najpiękniejszym podarkiem na każdą uroczystość. Gramofon koncertowy z 5 podwójnymi płytami, t. j. 10 zdjęć, kosztuje K 50.—. Płyty imitacyjne bez marki „aniołek“ kosztują 2 K. 30.000 zdjęć polskich, ruskich i międzynarodowych zawsze na składzie. Demonstracja bez przymusu kupna. — Ugi w spłatach ratach ch. — Cenniki darmo i oplatnie.

Pierwszy krajowy skład gramofonów aniołkowych
Józefa Wekslera

we Lwowie, ulica Sykaturka 2, telefon 1560
w Krakowie, Flakowska 25, Grodzka 71, tel. 124.

Zakład dentystyczny D. Helsingera
Kraków, Grodzka 35

wykonuje według amerykańskiej metody specjalne
szczęki bez podniebienia, mostki, korony, zęby na śrubkach, oraz wszelkie inne w zakres ten wchodzące roboty.
Ceny umiarkowane także na raty. Reparatywo skuteczna się na pomoc!

ambasadorów oświadczy się za oddaniem Adrya-nopola Bułgarii. W takim razie Porta zwoła Radę, w której wezmą udział komendanci wojsk i pozostawi tej Radzie decyzję co do ewentualnego dalszego prowadzenia wojny.

Petersburg. „Riecz“ donosi: Uchwała konferencji ambasadorów w Londynie co do serbskiej kwestii portowej w kołach dyplomatycznych rosyjskich wywołała zupełne zadowolenie. Idzie jeszcze o niektóre niejasne szczegóły. Nie jest np. rozstrzygnięte, który neutralny port na morzu Adryatyckim ma być Serbii oddany jako port handlowy i kto ma ponosić koszt budowy kolei, prowadzącej do tego portu.

Przegląd prasy.

Machinacje p. Dmowskiego i Sp.

Korespondent warszawskiej „Prawdy“ ze Lwowa, p. Ludwik Kulezycki, pisze w ostatnim swoim liście z Galicyi co następuje:

„Przed paru miesiącami doniosłem czytelnikom „Prawdy“, że p. Dmowski był na zjeździe w Pieniakach u prezesa rady narodowej Cieńskiego i że występował tam w roli „pojednawcy“ pomiędzy Rysą a Austrią. Jak się dowiedziałem, niedawno „Gazeta warszawska“ zaatakowała mnie z tego powodu i, nie zaprzeczając faktu odbycia się tego zjazdu i obecności na nim Dmowskiego, zaprzeczyła udziału w nim pp.: Jaroskiego i Grabskiego, usiłując samemu zjazdowi nadać inny charakter.

Otóż po tym zjeździe pp. Dmowski i Balicki zjechali ponownie do Galicyi i usiłowali na różnych zebraniach nieoficyalnych odegrać rolę polityczną, obiecując, że w razie poparcia Rosyi przez społeczeństwo polskie w Królestwie i Galicyi podczas wojny z Austrią naród nasz uzyska znaczne koncesye.

Obiecanki takie, robione bez niczyjego upoważnienia, są niesumienne szulerką polityczną, obliczoną na nieświadomość społeczeństwa naszego. Celem jej było pochwalenie się swoimi stosunkami w świecie politycznym.

Rosya jest dość silna i nie potrzebuje pomocy narodowej demokracji. Nasze zaś społeczeństwo zarówno w Królestwie jak i w Galicyi liczyć się musi z rzeczywistością i nie może kierować się fantazyami. Społeczeństwo polskie w Galicyi ma swoje obowiązki względem państwa, których lekceważyć nie może na wezwanie p. Dmowskiego.

Pomnik byłego prezesa Koła polskiego w Dumie, p. Balicki, tak się w agitacji swej przejął rolą ambasadora, że wbrew temu, co pisała prasa narodowo demokratyczna, twierdził, że w Królestwie osiągnęliśmy wielkie zwycięstwo, że wyodrębnienie Chelmszczyzny jest tylko zmianą gubernatora, że wogóle położenie nasze w Królestwie nie jest takie, jak sądzono powszechnie w Galicyi. Świadkowie tych jego mów żyją i w każdej chwili stwierdzić mogą, co piszę. Niech więc „Gazeta warszawska“ nie angażuje się zanadto w kłamstwo i niech nie udaje, że o niczem nie wie.

„Misja pp. Dmowskich i Balickich — pisze w końcu p. Kulezycki — zupełnie się nie udała. Machinacje ich zostały wykryte i „Słowo polskie“, które zamieszczało artykuły p. Balickiego, w duchu jego mów pisane, później cofnęło się sromotnie na całej linii. Stało się to jednak nie dobrowolnie. W Wiedniu zwrócono im uwagę, że zachowanie się ich dwuznaczne może mieć dla nich skutki niepożądane. Okoliczność ta wystarczyła zupełnie, aby organ wszechpolski zmienił swoją, jak to mówią, orientację polityczną w ciągu 24 godzin. „Słowo polskie“ zaczęło raptem pisać artykuły, oświadczenia się góraczka za Austrią.

Panowie zaś Dmowsky i Baliccy, po konspiracyjnym pobycie we Lwowie, cichaczem opuścili stolicę Galicyi.

Cała ta historia właściwie nie należy do polityki, leż do humorystyki. Wspominam o

niej dla dwu powodów: 1) ponieważ „Gazeta warszawska“ zarzuciła mi złe informacje; 2) ponieważ jest nader charakterystyczna i dowodzi, że p. Dmowski ze swym adjutantem „wciąż gra jeszcze“.

Warszawski „Goniec“ przytacza korespondencję p. Kulezyckiego i zaopatruje ją w następujący komentarz:

Do uwag powyższych należałoby dodać, że stanowisko p. Dmowskiego i jego satelitów podczas zatargu obecnego ocenione zostało należycie przez znaczną część prasy galicyjskiej. „Niesumienne szulerka polityczna“ nie jest jeszcze bynajmniej najdobitniejszym określeniem politycznej akcyi tego „dobrowolca“.

Parlament.

Wiedeń, 28 grudnia.

Na wczorajszym posiedzeniu Izba posłów przystąpiła do dyskusyi nad

pragmatyką służbową.

Posel Matakiewicz jako mówca generalny „za“, wysąpił przeciw „żywemu udziałowi urzędników w życiu politycznym“, co powoduje rękomo utratę zaufania u ludności. Dalej wystąpił przeciw zbyt niemu mnożeniu liczby urzędników, a w końcu wyraził „nadzieję“, że urzędnicy za tę pragmatykę będą parlamentowi — wdzięczni.

Mowa posła Moraczewskiego.

Posel tow. Moraczewski podniósł, że socjalni demokraci przy obradach nad pragmatyką służbową w komisji spowodowali przerobienie przedłożenia rządowego w ustawę możliwą do przyjęcia i dziś występują za tem, aby prawa obywatelskie urzędników były zagwarantowane, a oni chronieni przed samowolą wyższej biurokracyi. Dziś los pragmatyki leży w ręku stronnictw większości. Wraz z pragmatyką także los Izby posłów jest związany, ponieważ chodzi o kwestję, czy Izba panów ma pozostać silniejszą, czy też Izba posłów. Powszechne prawo głosowania wzmocniło Izbę posłów. Wprawdzie stronnictwa większości, nie będąc skłonne walczyć o prawa koalicyi służby państwowej i o samodzielność Izby posłów, przed rokiem przyjęły wolnomyślną pragmatykę, ale tylko dlatego, ponieważ wiedziały, że Izba panów na to się nie zgodzi. Koło polskie, które w swoim łonie liczy wielu posłów urzędników i którego posłowie mają urzędników za wyborców, zdradza sprawę urzędników, występuje za przyjęciem uchwały Izby panów. Wszystkie zgromadzenia urzędnicze w Galicyi wypowiadają się przeciw stanowisku Koła polskiego w kwestyi prawa koalicyjnego. Ograniczenie wolności koalicyjnej służby państwowej może dotknąć dokładnie właśnie instytucje Koła polskiego.

Polemizując z wywodami posła Matakiewicza, konstatuje mówca, że nie można Izbie posłów czynić zarzutu za opóźnianie pragmatyki, bo to opóźnianie powstało wskutek „junctim“ między pragmatyką a małym planem finansowym. Gdyby rząd pragnął tego poważnie, to w Izbie panów z pewnością przeprowadziłby przyjęcie wolnomyślnych postanowień koalicyjnych. Stronnictwo mówcy, nie troszcząc się o zarzut opóźniania pragmatyki, występować będzie za poprzednią uchwałą Izby posłów, a jeżeli postanowienia koalicyjne przyjęte zostaną w brzmieniu Izby panów, to głosować będą przeciw całej pragmatyce.

Głosowania.

Po przemówieniach posła Siengalewicza, Hammera i Pollaucha uchwalono pragmatykę w brzmieniu Izby panów.

Wszystkie proponowane zmiany zostały odrzucone, między temi wnioski socjalno demokratyczny, iż względy polityczne, wyznaniowe i narodowe nie mają mieć znaczenia przy przyjmowaniu urzędników, a to 188 głosami przeciw 149.

Paragraf 25, regulujący stosunki stowarzyszeniowe urzędników, został w głosowaniu imien-

nem uchwalony w brzmieniu Izby panów 183 głosami, przeciw 125.

Izba przyjęła następnie we wszystkich trzech czytaniach ustawę o służących państwowych w brzmieniu uchwały komisji.

Następnie uchwalono we wszystkich 3 czytaniach ustawę o służbie w

przedsiębiorstwach państwowych.

Następne posiedzenie dziś z porządkiem dziennym: prowizoryum budżetowe.

* * *

Program prac parlamentu.

Na zaproszenie prezydenta gabinetu hrabiego Stürgkha zebrali się wczoraj przywódcy stronnictw Izby posłów, prezydent Izby dr Sylvester, przewodniczący komisji finansowej dr Urban i referent budżetu Steinwender celem omówienia programu prac Izby po Nowym Roku.

Hr. Stürgkh omówił ewentualność zwołania sejmów w ciągu stycznia z przerwą dla Izby posłów wobec mających nastąpić obrad nad reformą finansową. Następnie omawiał traktowanie reformy finansowej i kwestję zwołania poset sejmów.

Większość oświadczyła się za tem, by styczeń, a ewentualnie jeszcze pierwsze dni lutego były zarezerwowane dla reformy finansowej, jakoteż innych przydzielonych już komisjom gospodarczo- i socjalno-politycznie ważnych przedłożeń i by następnie resztę czasu aż do świąt Wielkanocnych pozostawić sejmom na sesye 4—5 tygodniową.

Hr. Stürgkh zamknął obrady oświadczeniem, że rząd gotów jest przychylić się wedle możliwości do wyrażonych życzeń i że zwołanie sejmów musi nastąpić w terminie, któryby zapewnił dostateczny czas dla tych ciał ustawodawczych przed pauzą wielkanocną.

Jako ostateczny termin zwołania sejmów oznaczono czas około 6 lutego 1913.

KRONIKA.

Sobota 28 grudnia.

Nowiny krakowskie.

Z Uniwersytetu ludowego. Dr Bolesław Limanowski wygłosi w niedzielę 29 b. m. o godz. 7 wieczorem wykład o manifestacjach na Litwie przed powstaniem styczniowym.

Wykład prof. M. Boguckiego o sztuce grecko-rzymskiej odwołany w czwartek 25 b. m. odbędzie się w poniedziałek 30 b. m. Wykład sobotni odbędzie się według zapowiedzi.

Dla dzieł urzędu Uniwersytet Ludowy pogadankę z obrazami świetlnymi w niedzielę 29 b. m. o godz. 3 po południu. Opowiadać będzie bajki dr J. Młodowska.

Ogień piwniczny. Przy ul. Szpitalnej L. 4 w domu p. Wójcickiego wybuchł wczoraj o godz. 8 wieczór w piwnicy ogień. Służąca upuściła płonącą świecę na słomę, co spowodowało pożar. Zawezwana straż pożarna w krótkim czasie ogień ugasiła. Szkoda nieznaczna.

Włamanie do mieszkania. Wczoraj po południu nieznani sprawcy włamali się do mieszkania urzędnika Banku galicyjskiego p. Mestera przy ul. Kapucyńskiej L. 12. Włamywacze wytrychem otworzyli drzwi, rozbili zamki biurka i stolików, wybrali rzeczy wartościowe i związali w tobołki. Spłoszył ich jednak pewien przechodzień, włamywacze porzucili tobołki, a sami uciekli przez okno.

Uniwersytet ludowy Im. A. Mickiewicza (ul. Szewska 16, l. p.).

Czytelnia czasopism otwarta codziennie od godz. 11—1 w południe i od 4—9 wieczorem. Biblioteka otwarta od godz. 12—1 w południe i 5—9 wieczorem. Biuro otwarte w dni powszednie od 5—7 wieczorem.

Wykłady w sali przy ul. Zwierzynieckiej 14: W sobotę o godz. 7 wieczorem: prof. M. Bogucki: „Sztuka grecko-rzymska“.

W niedzielę o godz. 7 wieczorem: dr B. Lima-

Wartościowe

PODARKI NA GWIAZDKĘ

ZA DARMO

i opłacone wysyła bogato ilustr. cenniki

Zegarki, Zegary, Budziki, Pierścionki, Kolczyki, Łańcuszki, Papierośnice, Łyżki, Łyżeczki, Cukiernice oraz wszelkie wyroby jubilerskie poleca po znacznie niższych cenach

EMIL GOLDWASSER W KRAKOWIE

obecnie tylko

Grodzka 25

w pobliżu Magistratu

Tutaj

nowski: „Manifestacje na Litwie przed powstaniem styczniowym“.

W poniedziałek o godz. 7 wieczorem: prof. M. Bogucki: „Sztuka grecko rzymska“.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota: Sobótki“.

Niedziela po południu: „Betleem polskie“ (ceny zniesione do połowy).

Niedziela wieczór: „Peer Gynt“.

Poniedziałek: „Dobrze skrojony frak“.

Wtorek: „Dyabel i karczmarz“.

Sroda po południu: „W gołębniku“ (ceny zniesione do połowy).

Sroda wieczór: „Legion“.

Teatr świetlny „Uciecha“, Starowiślna 16.

Sobota: „Nędznicy“, Część III. i IV.

Niedziela: „Nędznicy“, Część III. i IV.

W każdy program wchodzi także humoreski, aktualności i inne czozy.

Dni powszednie od 4—10½.

Niedziele i święta od 3—11.

Nowiny lwowskie

Zjazd higienistów polskich odbędzie się od 20 do 24 lipca 1913 r. Zjazd dzieli się na 11 sekcji obejmujących wszystkie działy zdrowotności. Zgłoszenia uczestników przyjmuje do 15 maja sekretarz zjazdu dr Kaczorowski (ul. Chorążczyzna 22).

Ażiotarz w teatrze. W przedśionku teatralnym schwytał agent policyjny jednego z ażioterów, który grasował tam w czasie świąt. Widząc niebezpieczeństwo, ażioter starał się podrzeć bilety i przy pomocy kolegów zdołał wyrwać się z rąk agenta. Policja sprawdziła, że nazywa się on Melech Katz.

Dni świąteczne przeszły na ogół spokojnie przy zmiennej pogodzie. Pogotowie ratunkowe miało sporo do roboty, od wigilii do wczoraj rana zanotowały protokoły 69 wypadków. Do poważniejszych wypadków przyczynili się żołnierze. W szynku Gelba przy ul. Balonowej plutonowy 30 p. p. Gutkowski przebił bagnetem Hermana Liebesa. W ul. św. Zofii jakiś żołnierz 30 p. p. przebił murarzowi Władysławowi Wójcickiemu bagnetem płuco. Rannego musiano odwieźć do szpitala. Krwawa scena rozegrała się przy ul. Kurkowej. Do dozorca domu pod L. 36 przyszedł Antoni Szaferowicz i mając z nim jakieś porachunki, odgrażał się, że przebieje go nożem. Wzrywany policyant nie mógł awanturnika uspokoić, a ponieważ Szaferowicz groził policyantowi nożem, uderzył go policyant szablą po ręce. Nie to jednak nie pomogło. Policyant wezwał pomocy wachmistrza 80 p. p., który widząc, że Szaferowicz chce skierować cios nożem w głowę policyanta, dobył szabli i ciął go w głowę tak silnie, że Szaferowicz upadł na ziemię. Rannego przewieziono na stację ratunkową. Przykry wypadek wydarzył się w domu podmaistrzego murarskiego Horaka przy ul. Żółkiewskiej. Żona jego, paląc siy tus, zapaliła na sobie suknie i poparzyła sobie bardzo dotkliwie bok, plecy, prawą rękę i nogi.

Z sali sądowej. Wczoraj rozpoczęła się rozprawa przeciw emerytowanemu wachmistrzowi żandarmeryi Franciszkowi Frubinowi, którego prokuratora oskarża o zbrodnię gwałtu publicznego. Oskarżony miał dochodzenia wojskowe i z tego powodu pisał listy z pogrozkami do porucznika audytora Hossnera, zarzucając mu nadużycie władzy urzędowej. Podobne zarzuty poczynił majorom Matyjowi i Serbeńskiemu.

Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza, oddział lwowski (Sienkiewicza 9).

Biblioteczki ruchome od godz. 7 do 8 wieczorem.

Sprawy sekretaryatu od godz. 6 do 7 wieczorem codziennie prócz niedziel i świąt.

Wykłady w stowarzyszeniach zawodowych robotniczych w godzinach od 7½ do 9 wieczorem codziennie.

Zabawy dla dzieci w niedziele po południu od godz. 4 do 6.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie.

Niedziela po południu: „Miłość cygańska“.

Niedziela wieczór: „Tosca“.

Z kraju,

Kapitan szpiegiem. O aresztowaniu w Drohobyczu pod zarzutem szpiegostwa emerytowanego kapitana Teodora Kuryka donoszą następujące szczegóły: Kuryk, będący od r. 1895 na pensji, był urzędnikiem „banku ruskiego“ w Drohobyczu i uchodził za przywódcę moskalofilów. Władze wiedziały już oddawna, że rozgałęziona organizacja agitatorów rosyjskich, tu ma kierownika, którym jest urzędnik drohobyckiego banku, założonego za rosyjskie pieniądze. Ponieważ jednak kierownikiem banku był emerytowany kapitan, nie wierzono, by on właśnie był w związku z rosyjskimi agentami. U starosty Smiera gromadziły się oskarżenia i doniesienia przeciw Kurykowi, które jednak ignorowano. Dopiero, gdy dowiedział się o tem nadporucznik żandarmeryi, postanowił podjąć przeciw Kurykowi śledztwo na własną rękę. Dowiedziawszy się na poczeku, że Kuryk utrzymuje z Rosją rozległą korespondencję, zaarrestował go bezzwłocznie. Rewizya, przedsięwzięta w domu Kuryka, dostarczyła dość materiału, który usprawiedliwiał przyaresztowanie. Nie mogło już ulegać wątpliwości, że ma się tu do czynienia z wielką organizacją szpiegów rosyjskich.

Podobno organizacyi tej udało się przesłać już do Rosyi sporo planów i dokładnych map. Kuryka internowano w garnizonowym więzieniu w Przemyśle.

Z Kołomyi piszą nam: Nawet nasze ciche i ospałe dotąd miasto, znające do niedawna tylko kiereunek „oryentacyi“ endeckiej ochłonęło się wskutek ostatnich przewrotów na Bałkanie i możliwości wojny austriacko-rosyjskiej. Przed miesiącem oklaskiwali nawet meneszy tutejszej endecyi hasło zbrojenia się przeciw caratowi, głoszone na wiecu zwołanem przez tutejszą partję socjalno-demokratyczną, a w niedzielę ubiegłą dnia 22 b. m. oświadczyli się zgodzie obywatela, zebrani w sali „Sokoła“ nadzwyczaj licznie, jak na tutejsze tradycje, nie tylko za przygotowaniem się fizycznym i moralnym, ale za całą treścią odezwy Komitetu Tymczasowego i jego akcyą. Zebranie urządził komitet miejscowy P. S. P. z porządkiem dziennym: „Położenie polityczne w chwili obecnej a naród polski“. Referował inżynier St. Downarowicz ze Lwowa.

Oddział miejscowy Uniwersytetu Ludowego, związany niedawno, skupił już znaczną ilość członków i zaczyna swą pracę oświatową z początkiem nowego roku.

Organizuje się także oddział Związku strzeleckiego.

Okradzenie kościoła. W Brzozdowcach w nocy z poniedziałku na wtorek włamano się do kościoła i skradziono różne sprzęty wartości kilku tysięcy koron.

Ze świata.

Towarzystwo Bratniej Pomocy w Monachium zwraca się do swych dłużników do r. 1909 z u silną prośbą o zwrot długów, lub podanie swych adresów; w razie nieotrzymania ich do dnia 15 stycznia 1913 r., poda się ich nazwiska do publicznej wiadomości. Adresować należy listy i przekazy: Lucyja Konopczyńska (dla kom. rew. ndyka cyjnej) Bayern, München, Georgenstrasse 35. I. I.

O materac dla ministra marynarki. W dziennikach petersburskich opisane zostało w tych dniach następujące curiosum:

Komendant portu petersburskiego wydał następujący rozkaz: „Nr 499 Dnia 2 października wydany został rozkaz warsztatom żaglowym zrobienia dla ministra marynarki materacu i materac dotychczas nie został wykonany, wskutek czego ogłaszam surową naganą majstrowi żaglowemu, radcy koleżejnemu Zubkowowi, za lekceważące spełnianie obowiązków, uprzedzając, że w razie powtórzenia się podobnego traktowania służby, skazany zostanie na areszt na odwachu“. Podpisał knotr admirał Chomutow.

Ofiary wzruszeń życia współczesnego mają do czynienia prawie zawsze z zaparciem stolca. Pół szklanki naturalnej wody górskiej Franciszka Józefa, naczynia żylitej, oczyszcza żołądek i jelita. Ustawa szybko i bez bólu zmiotczenie męci i jelitowych, z reguły bez pomocy innych leków. Kólewski nadradca lekarski dr von Merkel w Norymberdze p. daje: „Woda gorzka Franciszka Józefa jest polecenia godną, ponieważ przeczyszcza bardzo łagodnie, jakoteż przez dłuższy czas używaną być może, nie wywołując podrażnień“. — Dostać można w aptekach, w drogueryach i składach wód mineralnych. Gdzie można dostać, należy się zwrócić bezpośrednio do dyrekcji wysyłkowej źródeł leczniczych Franciszka Józefa w Budapeszcie.

B. GABRYELSKA. Kraków, kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pianole — krajowe i zagraniczne, nowe i przegrane — za gotówkę i na raty — bez zaliczki

Darmo otrzyma każdy we wszystkich miastach obuwia i handa: a. a. or piękny artystycznie wykonywany kalendarz ścienny Bersona który fabryka znany B. Bersona brańców gumowych swoim klientom jako życzenie noworoczne wręcza.

Pomyślne rezultaty, osiągnięte przez użycie Praskiej maści domowej przez szereg lat, zapewniły jej pierwsze miejsce pośród wielkiej ilości domowych środków. Jej działanie chłodzące, bóle łagodzące i antyseptyczne przy wszelkiego rodzaju ranach wykazało zdumiewające rezultaty i wyrobiło sławę światową jej wytwórcy apłekarzowi B. Fragnerowi, c. k. dostawcy dworu w Pradze. Do nabyć ją i w tutejszych aptekach.

Zwracajcie uwagę na każdy lekki kaszel, darcie w gardle i chrypkę, gdyż przez zaniedbanie możecie się narazić na dolegliwie cierpienia. Środkiem zapobiegawczym jest znany ze swej skuteczności Thymomel scillae z apteki B. Fragnera w Radze. Flaszki po K 2-20 do nabycia prawie we wszystkich aptekach, należy jednak bacznie zwracać uwagę na nazwę preparatu i wytwórcy.

Największy okręt na morzu Śródziemnem. Największym okrętem na morzu Adryatyckim i Śródziemnym jest okręt Austro-Amerykański Cesarz Franciszek Józef I. Swoją na 16 000 ton odpornością wody przewyższa on włoskie, hiszpańskie i francuskie warzaty okrętowe. Okręt Cesarz Franciszek Józef jest praktycznie a przytem nadzwyczaj elegancyjnie urządzony, posiada wszelkie zabezpieczenia przyrządy, telegraf bez drutu i t. d. i z łatwością przebywa 20 mil na godzinę. Ostatnią jazdą tego parowca zdobyła sobie mimowolnie rekord, gdyż parowiec ten w 8 dniach przebiegł przestrzeń z wysp Kanaryjskich do Rio de Janeiro. Parowiec Cesarz Franciszek Józef pozostaje obecnie stale w ruchu i wyjeżdża 16 stycznia 1913 z Tryestu przez Hiszpanię i wyspy Kanaryjskie, dokąd też zabiera pasażerów, do Brazylii i Argentyny.

Głosy publiczności.

Szczęśliwy ojciec. W Stryju chorowała od dłuższego czasu piękna córka bogatego miejscowego obywatela J. Z. Zabiegi licznych lekarzy nie osiągały żadnego skutku i w rezultacie któregoś dnia żyziwa sąsiadka poradziła ojcu chorej, by p. lecił córce używać kawy „Diadal“. Skutek był zdumiewający. Chora szybko wracała do zdrowia, gdyż kawa „Diadal“ z marką ochronną dwóch słoni jest najlepszą w świecie i ma tę właściwość, że nie traci zapachu ni siły, ni smaku. Należy tylko baczyć na opakowanie. Wszędzie do nabycia.

Najbliższe odjazdy na liniach pasażerskich Hamburg America Linii. Z Hamburga do Półn Ameryki i do Nowego Jorku 31 grudnia „Victoria Louise“; 7 stycznia „Cesarzowa Augusta Victoria“ 11 stycznia „Pensylwania“ 18 stycznia „President Lincoln“ 23 stycznia „America“ 30 stycznia „Patricia“ do Filadelfii 4 stycznia. „Książę Oskar“ 15 stycznia. „Książę Adalbert“ do Kanady 4 stycznia. „Książę Oskar“ z Genui do Nowego Jorku 7 stycznia „Cincinnati“ z Nowego Jorku do zachodnich Indyj blisko 14 dni. Z Hamburga do Meksyku 3 stycznia. „Spreewald“ 14 stycznia. „Książę Bismark“ 17 stycznia. „La Plata“ 21 stycznia „Emil L. Boas“ 28 stycznia „Corcovada“. Z Hamburga do zachodnich Indyj i Centralnej Ameryki 14 dni. Z Hamburga do północnej Brazylii

Stefan Grudziński i Tadeusz Berger

Kraków, ul. Szewska 22/n., tel. 305.

NA GWIAZDKĘ i NA PODARKI Pathéfony

reprodukującymi dźwięki narzędzi muzycznych i gardła ludzkiego. Olbrzymi repertuar.

„Kino-Wanda“, ul. św. Gertrudy 5
(niedaleko poczty).

Nowy program od 25-go grudnia b. r. do 2-go stycznia 1913. Oprócz wielu prześlicznych obrazów przedstawiony będzie III i IV okres „Nędznicy“ i powieści „Wiktora Hugo“ słynnego dramatu „Wspaniały obraz sporządzony przez słynną firmę „Pathe Freres“ w Paryżu.

25 stycznia. Parowiec „Rugia“. Z Hamburga do Śródkowej Brazylii 8 dni, do południowej Brazylii 10 dni, do La Plata 21 stycznia. „Król Fredrich August“ i do Afryki 5 dni.

Teatr świetlny „Uciecha“

Starowiślna 16.

Wczoraj, w piątek, rozpoczęły się przedstawienia III i IV części „Nędzników“, słynnego dramatu mimicznego według powieści Wiktora Hugo. Ostatnie wymienione części dramatu grane będą dzisiaj w sobotę jutro w niedzielę, a po raz ostatni w poniedziałek.

Niezawodnie przedstawienia dwóch końcowych części „Nędzników“ spotkają się z tem samem uznaniem, co przedstawienia dwóch pierwszych. W ostatnich częściach przychodzą najpiękniejsze momenty dramatu.

Obok „Nędzników“ nowy poświęcony program obejmuje: „Najnowszy przegląd tygodniowy“, drugą część włoskich zdjęć z wojny bałkańskiej oraz część humorystyczną i komiczną.

Rozmałości.

Koszta wojny europejskiej. — Proces o 320 m'ionów.

Dr Karol Richet, profesor uniwersytetu paryskiego, oblicza w artykule, zamieszczonym w czasopiśmie berlińskim „Dokumente des Fortschritts“, koszty ewentualnej wojny między trójprzymierzem a trójporozumieniem. Za podstawę obliczenia bierze autor artykułu, że mocarstwa musiałyby zmobilizować 20 milionów żołnierzy, z czego połowa byłaby zużyta w armiach operacyjnych. Dienne wydatki wszystkich mocarstw razem wynosiłyby w milionach franków:

1) Zaprowiantowanie wojsk	50
2) Pace i żołd	17
3) Wyżywienie koni	4
4) Wynagrodzenie robotników portowych i arsenałowych	4
5) Koszta mobilizacji (na 10 dni rozłożone)	8
6) Transport środków żywności, amunicji, broni, materiałów wojennych	16
7) Amunicja: piechota 10 kartonów dziennie na żołnierza	16
artyleria (10 strzałów dziennie na armatę)	5
artyleria okrętowa (2 strzały dziennie na armatę)	15
8) Wyekwipowanie wojska (na 10 dni rozłożone)	16
9) Służba sanitarna (500 000 rannych i chorych dziennie po 4 fr.)	2
10) Ruchy okrętów (dziennie 6 godz. jazdy)	2
11) Ubytek w podatkach (25%)	40
12) Zapomogi dla biednej ludności (80 cent. dziennie dla jednej dziesiątej zaludnienia)	27
13) Rekwizycje, szkody wyrządzone po miastach i wsiach, uszkodzenia mostów itd.	8
Razem więc koszty wojny wyniosą dziennie 216 5 milionów franków.	

Przed sądem tunetańskim rozpoczęli spadkobiercy generała tunetańskiego Mahmuda bey Ayeda proces z rządem francuskim o 320 milionów. W r. 1856 skazany został Mahmud bey przez Napoleona III na zapłatę 25 milionów franków za popełnione sprzeniewierzenia. Obecnie spadkobiercy wynaleźli dokumenty stwierdzające, że zarzuty mu stawiane były nieuzasadnione. Wraz z procentami i kosztami prowadzonych przez szereg lat procesów pretensje te wzrosły do sumy 320 milionów.

KALENDARZE ROBOTNICZE

i wszelkie wydawnictwa partyjne są we Lwowie do nabycia w filii administracji „Głosu“, ulica Sokoła 1. 4.

TELEGRAMY

z dnia 28 grudnia.

Wybuch szrapnelu.

Wiedeń. Na początku dzisiejszego posiedzenia Izby posłów minister obrony kraj. Georgi podał do wiadomości nieszczęśliwy wypadek w Pulkach pod Przemysłem gdzie skutkiem wybuchu szrapnelu zostało 5 robotników cywilnych ciężko poranionych.

O traktat handlowy z Serbią.

Berlin. „Lokal Anz.“ donosi z Belgradu: Ze względu na powiększenie terytorium serbskiego traktaty handlowe z Austrią muszą być na nowo uregulowane. Jak słychać, rokowania z Wiedniem już się toczą.

Austro Węgry domagają się obniżenia celi na cukier, drzewo i szkło, a w zamian dopuścić chcą większy kontyngent mięsa oraz żywej nierogacizny do swych granic.

Skazanie Kulabki.

Kijów. Były naczelnik ochotnicy w Kijowie Kulabko, został za sprzeniewierzenie skazany na 16 miesięcy twierdzy bez utraty praw.

Socjalista wiceburmistrzem Frankfurtu.

Frankfurt n. M. Dnia 2 stycznia odbędą się w frankfurckiej Radzie miejskiej wybory nowego wiceburmistrza. Urząd ten obejmuje przedstawicieli frakcji socjalistycznej w Radzie miejskiej, przewodniczący miejskiej Kasy chorych tow. Graef. Socjaliści tworzą w frankfurckiej Radzie miejskiej drugą z rzędu z największych partji.

Obrady Dumy.

Petersburg. W debacie nad deklaracją Kokowcewa wódz kadetów Milukow bronił zagranicznej polityki Sazonowa i oświadczył:

Konflikt austro-serbski załatwionym być ma w drodze pokojowej. Kadeci nie życzą sobie wojny; nie wolno chłopu rosyjskiego pechać na rzeź dla interesów, które Rosji bezpośrednio nie dotyczą.

Pełdziernikowiec Szydłowski oświadcza, że Rosja powinna być gotową do poparcia słusznych żądań państw bałkańskich. Kokowcew omawia różne sprawy wewnętrzne, a potem wskazuje, że co do polityki zagranicznej okazała się zgodność zapatrywań.

Kokowcew o Polakach.

Przechodząc do wystąpień przedstawicieli poszczególnych narodowości, Kokowcew oświadcza, że załącza wystąpienie przedstawiciela Koła polskiego i przedstawiciela frakcji mułomanów wywołuje zdumienie. „Przedstawiciel gubernii warszawskiej — wywołał prezes ministrów — twierdził, że rząd przyrzeka tylko jakoby Polakom życzliwy stosunek, równocześnie jednak nie chce zejść z drogi polityki zemsty i rusyfikacji i jakoby żądał on od Polaków wyrzeczenia się patriotyzmu polskiego“.

Kokowcew zapytuje, co wywołało podobne twierdzenie. „Ażeby mózgi twierdzić, że rząd nie spełnił przyrzeczeń swoich, trzeba mieć dowody. Jeżeli dokonane zostały niesprawiedliwości w zastosowaniu ustaw, wskażcie na nie (!), wniescie interpelacje (!). Jeżeli zaś jesteście zdania, że niesprawiedliwą jest sama ustawa, dążcie do jej zniesienia w ogólnej drodze ustawodawczej“.

Rząd mówił, że Rosja jest jedna. Wy miśzkacie w granicach gubernii Królestwa Polskiego, a to część Rosji. Nikt nie zabrania wam kochać ojczyzny waszej wszystkimi siłami duszy. To nie przeszkoda dla wspólnej pracy. Dziś przedstawiciele Koła polskiego, aczkolwiek nie znają jeszcze projektu samorządu ziemskiego, już go krytykują. Gdzież granice dalszych żądań?.. Kto porusza znów drażliwe sprawy zamiast hasła rządowego: pojednanie, spokój i sprawiedliwość?“

Potrzeba chłopców do Administracji „Naprzodu“

(Kraków, ul. Filipa 11).

NADESLANE

Skutki przeziębienia

łatwiej się przebywa, zażywając dłuższy czas emulsyję Scotta, która wprowadza do organizmu nowe siły. Skuteczność emulsyji Scotta jest tak wypróbowaną i uznaną, że wielu dorosłych i dzieci w czasie zmiennej temperatury i przed nastaniem słotnej pory stale ją zażywają, by zapobiedz przeziębieniu. Odporność organizmu staje się przez to znacznie większą, szczególnie dla słabowitych osób, które stale przy każdej zmianie pogody cierpią skutkiem przeziębienia. Emulsyja Scotta, złożona z najczystszych i najskuteczniejszych działających składników, sporządzona wedle właściwego Scottowi sposobu, smaczna i lekko strawna jest niezawodnym i skutecznym środkiem dla szybkiego wzmocnienia i utrzymania zdrowia.

Cena oryginalnej flaszki 2 K 50 h. Do nabycia we wszystkich aptekach. Po przesłaniu 50 h w markach pocztowych do Scott & Bowne, G. m. b. H. Wien VII, z powołaniem się na niniejszy dziennik, przesyła się jednorazowo próbkę dla skosztowania przez jedną z aptek.

Za stowarzyszeń i zgromadzeń.

Ogłoszenia o zgromadzeniach i zebraniach można umieścić tylko za opłatą 40 halerczy od jednorazowego ogłoszenia. Zapowiedzi balów, zabaw i przedstawień kosztują 1 koronę za jednorazowe ogłoszenie.

* Zabawa Sylwestrowa odbędzie się jak corocznie w lokalu Związku stow. rob. w Krakowie (Filipa 2) we wtorek 31 grudnia o godz. 8 wieczór z programem nader urozmaiconym. Uprasza się wszystkie stowarzyszenia, by w tym dniu nie urządziły swych zabaw.

* Towarzystwo Domu Robotniczego w Podgórzu urządza 31 b. m. w sali własnej (plac Sebkowski) uroczysty wieczór sylwestrowy. Początek o godz. 8 wieczorem. Program urozmaicony. O godzinie 12 uroczyste powitanie Nowego Roku. — Wstęp za okazaniem zaproszenia. Cena biletów 1 K 20 h dla panów, 90 h dla pań wraz z garderobą. Zaproszenia nabywać można codziennie w Domu Robotniczym.

* Uroczysty wieczór sylwestrowy, urządzony staraniem k. m. m. miejscowego P. P. S. D., odbędzie się dnia 31 b. m. w sali gmachu skarbkowskiego (wchód od placu Krakowskiego 1. 12 i p.). Mowę w czasie wieczoru wygłosi poseł tow. Hudec. Wstęp tylko za zaproszeniami. Cena biletów 1 K 50 hal. dla mężczyzn, 1 K dla pań. Zaproszenia i bilety otrzymywać można u skarbnika partyjnego (ulica Szopena 1. 7), w filii administracji „Głosu“ (ulica Sokoła 1. 4, II p.), oraz w organizacjach robotniczych. W czasie zabawy grać będzie doskonała muzyka. Bufet we własnym zarządzie.

Wspomnienie pośmiertne.

Tow. Leon Falski.

W Wołożynie ra Litwie zmarł nagle dr Leon Falski, który odegrał rolę wybitną w polskim ruchu socjalistycznym zaboru rosyjskiego. Urodzony w r. 1868 w Warszawie, ukończył tamże gimnazjum, poczem, jako słuchacz medycyny na uniwersytecie miejscowym, stał się gorącym zwolennikiem idei socjalistycznej i wziął czynny udział w ruchu. Falski przystąpił do jednej z trzech istniejących podówczas organizacji socjalistycznych, mianowicie do Związku robotników polskich i z całym zapalem oddał się agitacji wśród pro-

UCIECHA

TEATR ŚWIETLNY. STAROWIŚLNA 16.

Wojciech Gigoń

Absolwent Wyższej Szkoły Zaw. w Hamburgu i odznaczony I-szą nagrodą miejsc. Muzeum przem. w Krakowie

Kraków, Bracka 13. Telefon Nr. 2459.

NĘDZNICY

od piątku dnia 27 do 30 grudnia 1912 włącznie.

Codziennie przedstawienia od godz. 4 do 10½ wieczór. W niedzielę i święta od godziny 3 do 11 wieczór.

Artyst. Zakład galanterijno-introligatorski przyjmuje obrazy do oprawy. Poleca wszelkie oprawy ozdobne i skromne. Pojedynczo i hurtownie po cenach bardzo umiarkowanych. Roboty na prowincję skutecznie się terminowo. Posiada na składzie najnowsze materiały. Posiada wielki wybór ram.

letaryatu Kiedy na zjeździe paryskim r. 1892 został opracowany nowy program, mający połączyć wszystkie dążenia socjalizmu polskiego w jedną litą P. P. S., Falski był jednym z najgorliwiejszych pracowników w kierunku zrealizowania idei jednolitości socjalistycznej na gruncie krajowym. Pracował też w pierwszych szeregach P. P. S. z niepospolitą energią. Niestety, praca ta została przerwana zbyt szybko. W końcu r. 1893, jako słuchacz piątego roku medycyny, zostaje aresztowany i wtrącony do cytadeli. Przebywał w niej pod śledztwem 4 1/2 lata, poczem, skazany na 5 lat zesłania na Sybir i 3 lata dozoru policyjnego, zostaje wywieziony do kraju Zabajkalskiego. Na zesłaniu zdobywa powszechny szacunek i miłość ogółu ludności miejscowej, której spieszył z pomocą lekarską na każde wezwanie, nie dając się odstraszyć ani warunkami klimatu, ani szykanami administracji. Po ukończeniu terminu zesłania Falski wraca do kraju i przenosi się do Krakowa dla ukończenia studiów medycznych. Wcale niezmącony na duchu, pełen młodzieńczego zapału i bezgranicznego ukochania sprawy socjalizmu, czas pobytu w Krakowie dzieli między studia zawodowe a pracę kulturalną i agitacyjną wśród robotników i młodzieży z Królestwa. Powszechnie lu-

biany za wyjątkową uczynność i nieposzlakowaną prawdość charakteru, Falski cieszy się wielkim wpływem na otoczenie.

Kiedy w r. 1905 ruch socjalistyczny w Królestwie przybiera charakter rewolucyjny, Falski staje do „roboty” krajowej i bierze w niej nader gorliwy udział. Przekonaniami zbliża się bardziej ku „lewicy”, ale wrodzona tolerancja i po zuchie sprawiedliwości nie pozwalają mu na zbytne angażowanie się w walkach wewnątrzpartyjnych. Rozłam partyjny oddziałuje nań nader przygnębiająco i oto Falski usuwa się z czynnych szeregów i osiada w roku 1907 w gub. wileńskiej w Wołożynie, gdzie w krótkim czasie zdołał sobie zaskarbić zupełnie wyjątkowy szacunek i miłość mieszkańców, nie tylko jako lekarz pierwszorzędnych zdolności, lecz też jako człowiek, co dniem czy nocą zawsze równie chętnie spieszył z pomocą najuboższym, z pomocą nie tylko lekarską, lecz i materialną.

To też gdy wskutek panującej w Wołożynie epidemii, gorliwie lecząc chorych, zapadł na tyfus, stało się to dla ludności tamtejszej ciosem. Duchowni wszystkich trzech wyznań — katolicy, prawosławni i żydowscy — nakazywali modlitwy o jego wyzdrowienie, a gdy bohaterki lekarz padł wreszcie ofiarą swego obowiązku i miłości bliźniego,

go, na pogrzeb jego zebrały się wielotysięczne tłumy, żegnając go stosami kwiatów i wieńców.

Napisy na wstęgach wieńców wymownie świadczą o czynach zmarłego. Na jednym z nich młodzież polska z Petersburga oświadcza, że „życie jego będzie dla niej drogowskazem”. Na innym umieszczono słowa: „Nieodżałowanemu, bezinteresownemu pracownikowi, ofierze czynu i miłości do ludzi — pogrążona w smutku gmina starożytnych w Wołożynie i kantor Hellera”. Były wieńce od administracji w Wołożynie i wiele innych z napisami: „Ukochanemu doktorowi i ofierze pracy”.

Tow. Falski był przez całe życie człowiekiem czynu organizatorem i agitorem. Pisywał mało. Z prac jego zasługują na uwagę przede wszystkim: „Wspomnienia 1891—1892 r.”, umieszczone w wydawnictwie zbiorowym „Z pola walki” (Londyn 1893) Mamy w nich dokładnie scharakteryzowane pierwsze kroki P. P. S. w Warszawie wraz z wszystkimi okolicznościami, towarzyszącymi polczeniu się trzech ówczesnych organizacji socjalistycznych.

Cześć pamięci dzielnego bojownika idei socjalistycznej i człowieka niepospolitego charakteru!

Portyera oraz **chłop** a do praktyki poszukuje Zakład artystycznej fotografii „ADELA”, Kraków, pl. Szczepański L. 2.

Kobieta starsza bezdzietna, umiejająca czytać, poszukuje zajęcia w zdrowej okolicy. Laskawe zgłoszenia pod T. R. Żywiec, poste rest.

KWARGLE

pikantne, 1 skrzynka 150 szt. 2 1/2 kopy za 4 kor. wysyła fabryczny skład serów

Braci Rolników Kraków, Włocławek 7/n.

Cenniki wszystkich gatunków serów wysyłamy darmo i opł.

1 kg. szarego dartego K 2—, lepszego K 2-40, półnietego prima K 2-80, białego K 4—, prima puszystego K 6—, najlpszego K 7—, 8— i 9-60. Puch szarego K 6— i 7—, białego prima K 10—, piersłowego K 12— od 5 kg. począwszy opłatnie.

Gotowa wypychana pościel

z gęstego, czerwonego, żółtego lub białego ankinu, 1 pierzyna około 180 cm. dług., 120 cm. szer., wraz z 2 poduszkami pod głowę około 80 cm. dług. i 60 cm. szer. dostatecznie wypchane nowym, szarem, puszystym i trwałym pierzem K 16—, półpuszczem K 20—, puchem K 24—. Pojedyncze pierzyny po K 10—, 12—, 14—, 16—. Pojedyncze poduszki pod głowę po K 3—, 4—, 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10—, 11—, 12—, 13—, 14—, 15—, 16—, 17—, 18—, 19—, 20—. Poduszki pod głowę 90x70 cm. wielkości K 4-50, 5—, 5-50. Pierzyny do pościelenia z najlepszego gradłu na pościel 180x116 cm. wielk. K 13— i 15—. Wysyłka od K 10— opłatnie za zaliczką lub za poprzednim nadaniem należytości.

MAKS BERGER w Deschenitz Nr 286, Czeski las.

Bez ryzyka, bo zamiana dozwolona, albo zwrot pieniędzy. Recepta ubezpieczony samokontrola darmo

MY TRZEJ JESTEŚMY ZGODNI

że
wszędzie
ZWYCIĘŻĄ

PALMA OBCAS KAUCZUKOWY

Zawiadomienie.

Z powodu powiększenia i ulepszeń technicznych w moim Zakładzie dla wyrobu pieczęci kauczukowych i druków domowych, jestem w możności wszelkie zamówienia wykonać w ciągu kilku godzin.

Dziękując za dotychczasowe względy, polecam się i nadal łaskawej pamięci Szanownej P. T. Publiczności.

Z poważaniem
ALEKS. FISCHBACH
Kraków, Grodzka 50, Tel. 2042/2043.

Zofia Biesiadecka

Biuro o podróży Oświęcim

BILETY OKRĘTOWE

AMERYKI I KANADY

KTO SIĘ CHCE UCHRONIĆ OD ZAWODÓW I STRAT NIECH ŻĄDA POUCZENIA

ZOFIA BIESIADECKA OŚWIECIM.

Linia Hamburg—Ameryka

Regularne przewożenie podróżujących znanymi pierwszorzędnymi parowcami

HAMBURG—NOWY-YORK

HAMBURG—FILADELFIA

HAMBURG—KANADA

Hamburg—Brazylia
Hamburg—La Plata
Hamburg—Arabia
Hamburg—Persya

Hamburg—Afryka
Hamburg—Indye zach.
Hamburg—Środkowa Ameryka

Hamburg—Wenezuela
Hamburg—Kolumbia
Hamburg—Kuba
Hamburg—Meksyko

ANTWERPIA—KANADA.

Linia Hamburg—Ameryka prowadzi prawie na wszystkich swoich nowojorskich parowcach cztery klasy przewozowa I. kajuta, II. kajuta, III. klasa i międzypokład.

Parowce Linii Hamburg—Ameryka dają przy znakomitem utrzymaniu, prędkości i wygodnym przewozie dla podróżujących w kajutach i wychodźców.

O wyjaśnienia i co do przewozu należy się zwrócić do generalnej reprezentacji linii Hamburg—Ameryka, Wiedeń, I., Kärntnerstrasse 38, albo do jej agenta

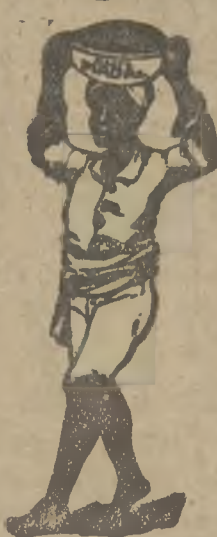
we Lwowie, ul. Gródecka 95; w Czerniowcach, Herrengasse 16.

Czcigodna Gospodyni!

Proszę kupować wyłącznie

„DIADAL” PALONA KAWĘ

która jest najlepszą na świecie, nie traci nigdy swej sily, smaku i zapachu. Prawdziwa tylko w zamkniętych paczkach z tą marką ochronną.

Strzeżmy się przed bezwartościowymi naśladowcami. Do każdego 2 kilo darmo garnuszek reklamowy. Generalny zastępca na Galicję: Lamm & Co, Lwów.
Diadal kawa palona . . . 1/4 kg. K 1-25
Diadal salon. pal. . . 1/4 . . . 1-35
Elite Diadal palona . . 1/4 . . . 1-50

Diadal kawa palona znosi wskutek swej wydatności podwójnie tyle domieszek, jak każda inna kawa, więc zatem tańsza. Do nabycia we wszystkich sklepach korzennych.

APOLLO TEATR KABARET

Kraków, ul. Zielona 17.

Od 16 do 31 grudnia b. r. od godziny 9 wiecz. sensacyjny program familijny.

Kilma Dembleka, miłutki polski słowiczek. — Mella Rod, niezwykła subretka międzynarodowa. — Agneta Norm, dotąd niewidziana tancerka i piosenka. — Hans Werner, niezwykły humorysta, ulubieniec Wiednia. — Na ogólne żądanie prolongowana Effi-Off-Ney i wiel. pierwszorzędnych atrakcji.

I. miejsce 2 kor., II. miejsce 1 kor., Galerya 60 hal.

W każdą niedzielę i święta przedstawienie popołudniowe o godzinie 4 po południu po cenach do połowy niższych.

Zegar z kukłką K 8-5

Nr. 4453. Pięknie rzeźbiony do u góry z płaskim, z liczbami i zówkami z kości, kuka pół i całe godziny. Wysoki, kompletny o 24 brązowych wagach w kształcie sztykiel. Dokładnie regulowany. I-ma werk. cki K 8-50. Nr. 4598. Najjaśniejszy kukłką, pięknie rzeźbiony, bez plaka K 7-50, z bogato rzeźbionym, z jelenią główką lub wie ozdobiony K 10—, 11-50, 13—, 15—, 17—, 19—, 21—, 23—, 25—. Do każdego zegara 3-letnia gwarancja pisemna. Bez ryzyka! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Wysyłka za zł lub za poprzednim nadaniem przez znaną z zasobów firmę fabrykę zegarów HANNS KOPPEL.

c. i k. n. dworny dostawca w B. U. X. Nr. 813 (Czechy). Katalog z 1000 rzeźb na żądanie każdemu darmo i opłatnie.

Lwów, Plac Zbożowy.

TRABERA WYSTAWA HYGIENICZNA

„CZŁOWIEK”

dająca dokładny obraz chorób niszczących ludzi oraz sposób ich zwalczania. — Przeszło 1000 okazyj wystawowych — Popularno-naukowe wykłady odbywają się na wystawie codziennie o godzinie 10-ej i 11-ej przed południem, o godzinie 2-giej i 4-ej po południu oraz o 6-ej, 8-ej i 9-ej wieczorem.

Wstęp 50 hal. Dla p. p. Studentów i wojskowych 30 hal. W czwartki wystawa otwarta tylko dla Pań.

urła S. A. Krzyżanowskiego
W KRAKOWIE

działa pedagogiczne
nera do bardzo przedkroj
ntwiejszej nauki Obeych
ów w Szkole i w Odm bez
ysła z objaśnieniem wy-
mowy i kluczem p. t.

AMOUCEK

Polsko-Niemiecki
kurs I-szy kor. 2.40—
kurs II-gi kor. 4.80.
Polsko-Francuski
kurs I-szy kor. 3.60 —
II-gi kor. 8.60.
Polsko-Angielski kurs
kor. 2.30 — kurs II-gi
3.60.
Polsko-Rosyjski kurs
kor. 4.20 — kurs II-gi
5.40.
Amerykański przewo-
k z rozmówkami angieli-
mi kor. 1.30.

AMERYKI I KANADY

Linia KUNARDA

Lwowie, ul. Grodecka L. 99.
przeprawy okrętami z Tryestu
Nowego Jorku III. klasą Kor.
D. — Dzieci niżej lat 12-tu
r. 85 — oraz z 20 koronami
podatku amerykańskiego.

Uważajcie na Nr. 99!

monia z Tryestu 30 stycznia

4 marca

LIWERPOLU: (Najszysze i

paniajsze parowce świa-

stania 4/1, 25/1 15/2 19 3.

stania 11/1, 1/2 22/2 1913.

większy wynalazek

tego stulecia

jest segarek

kieszonkowy

"Konkurencyjny"

z prawdziw.

niemem szwajcarskim.

szkła idący, cyferblatt

owany, w pięknej, ma-

ej i grawirowanej koper-

10 letnia gwarancja K

szuki K 10-60. Jesel-

le spodeba, zwracam pie-

Na żądanie wysyłam

i opłatnie ilust. katalog

M. Krakow, Złotna 3-82.

CUKRY

CIASTA

HERBATNIKI

loca fabryka herbatników

Pleszarki, Kraków, Poczta 16

tro-motorowa fabryka

tyrobów masarskich

Różycki

wkowska L. 22

znakomite młodeszynki,

owe kielbasy, polędwice

le, polski smalec i sto-

Wysyłki za pobraniem

odwrotnie.

klepów znaczny opuszt.

wschodnich piękności

komity środek na piegi,

Panie domu! Baczność!

Nie kupujcie masła ani innego tłuszczu zastępującego masło, nie spróbo-
wawszy poprzednio słynnej i wszędzie wypróbowanej marki światowej

BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARYNY

„UNIKUM“ nie jest żadną margaryną roślinną.

„UNIKUM“ zrobiona jest z najczystszej tłuszczu wołowego z jak najle-
piej pasteuryzowaną śmietaną, z tego powodu ma naj-
większą wartość pożywną i jest rzeczywiście zdrową.

„UNIKUM“ nie jest wyrobem sztucznym, lecz najczystszy i naj-
naturalnym produktem.

„UNIKUM“ jest w 50% tańszą od zwykłego masła, i pod gwa-
rancją o wiele wydatniejszą jak ono.

TYLKO BLAIMSCHINA „UNIKUM“ jest rzeczy-
wiście jedynym prawdziwym zastępstwem masła,
które wszystkie dotychczas zachwalane o wiele
przewyższa.

Wyrób BLAIMSCHINA „UNIKUM“ zabezpieczony jest ciągią
państwową kontrolą, co jest uwidocznieniem na każdym opakowaniu.

Szanowna Pani!

Niech Pani nie da się złudzić innymi ogłoszeniami i niech używa
zamiast masła do

smażenia
pieczenia
gotowania
wylączenie smarowania chleba

Blaimscheina margaryny „UNIKUM“

Wszędzie do nabycia. Na próbę darmo i opłatnie.

ZJEDNOCZONE FABRYKI MARGARYNY I MASŁA, WIEDEŃ XIV.

Austro-Amerykana

33

parowców
oceanowych.

33

parowców
oceanowych.

TRYEST

Regularna komunikacja osobowa i towarowa
do północn. i połudn.

Ameryki, Grecji, Włoch, północ. Afryki i Hiszpanii.

W 8 dniach

z Las Palmas do Południowej Ameryki

Jazda pospieszna okrętami podwójno-śrubowymi

„Cesarz Franciszek Józef I“

odjazd z Tryestu 16 stycznia 1913

(połączona z 6-ciodniową podróżą dla przy-
jemności: Neapol, Barcelona, Wyspy Kanaryjskie)

31 stycznia w Rio de Janeiro

3 lutego w Buenos Aires.

Bliższych informacji udzielają: Dyrekcja w Tryście,
via Molino Piccolo 2 i Generalna Agencja w Mo-
nachium, Weinstrasse 7.

Munka

ydło

doskonałe dla toalety
wszędzie do nabycia.

Miód patoka
prawdziwy bez domieszki 5 kg.
puszka 8 K. franco. Doskonałe
miody pitne własnego wyro-
bu po 80 h., 1 K 11-20 K za litr
wysła Eugeniusz Biliński w
Zbarszu, właściciel jed. nej naj-
większej pasieki w Galicyi.

Od 160 h. garnitury na
kompot, od 190 h. garni-
tury do wódki, od 280 h.
6 par filizanek do herba-
ty. Garni ury na umywal-
nie, serwis stołowy naj-
nowszych fasonów i de-
seni. Łyżki, noże, widelce
alpakowe i ze srebra Chri-
stoffa. Skład herbat dobo-
rowych galunków w firmie

STABRAWA I TUREK

Kraków, Karmeliska 8.

Na zabawy wypożycza por-
celanę i szkło.

Lactel usuwa po dłuższym
użyciu piegi.

Lactel niszczy wagi.

Lactel usuwa wypryski i za-
czerwienie skóry.

Lactel usuwa zmarszczki.

Lactel jest jednym z tych
środków toaletowych francu-
skich, który w każdym domu
znajdować się powinien.

Cena pudełka 2 K.

Do nabycia w aptekach, dro-
gueryach i składach perfu-

Panowie!

cierpiący na utratę męskiej
energii, niechaj użyją na-
tychmiast działającego środka

„LETTIN“

złożonego ze składników che-
micznych. — Żadne lekarstwo.
Cena Kor. 8.—. Przesyła dyskre-
tnie bez podania zawartości.

Sposób użycia załączony.

V. Weingärtner, droguerya, Wie-
deń, XVIII., Sternwartastr. 11-12.

Dla starszych mężczyzn konieczne.

BIBUŁKI CYGARETOWE BRAUNSTEIN FRÉRES

≡ PARYŻ ≡

NAJNOWSZE MARKI

ZOUAVE DORÉ (ZŁOTY DRUK)

ZOUAVE VERGÉ

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH
HANDLACH I W C. K. TRAFIKACH GALICYI.

Galicyjski BANK LUDOWY

dla rolnictwa i handlu

Towarzystwo akcyjne

we Lwowie ul. Sykstuska 17 ■ Telefon 1677 i 1678

pod patronatem c. k. uprzyw. aust. Länderbanku.

Wkładki

na książeczki od 20 K począwszy na

5%

W rachunku bieżącym pod najkorzystniejszymi warunkami.
Wypłata do 5000 K bez wypowiedzenia. — Poda-
tek rentowy opłaca Bank z własnych funduszy.

= KANTOR WYMIANY =

Kupno i sprzedaż papierów, walut i monet. — Wy-
płata kuponów. — Zlecenia giełdowe. — Bezpłatne
przeglądanie losów. — Przekazy na miejsca kąpie-
lowe i miasta całego świata.

Godziny kasowe od 9—1 i od 3—5.

Od 1878! Wszędzie znany, sławny i ulubiony środek domowy
Przy większych zamówieniach znacznie zniżona cena

A. THIERRY'EGO BALSAM

JEDYNE PRAWDZIWE z zieloną zakonnica, jako marką ochronną.

PRAWNIE CHRONIONA. Wszelkie fałszerstwa, naśladownictwa

i sprzedaż innego balsamu z uludnymi
znakami, będą ścigane sądownie i su-
rowo karane. — Ogólnie znane z do-
brego działania przy wszelkich cierpie-
niach w szyi, kaszlu, wyrzucie, chryp-
ce, zapaleniu gardła, bólu pierś-
wym, cierpieniu płuc, szczególnie
przy influency, cierpieniu żołądka,
zapaleniu wątroby i śledziony. Braku

apetytu, złego trawie-
nia, zaparcia, zewne-
trnie przy bólu zębów
i chorobom jamy ust-
nej, darcia mięśni, opa-
rzeniu, wyrzucie etc.

12 małych lub 6 po-
dwojnych lub 1 duża

specjalna rodzinna naszka korek 5-60.

Aptekarza A. THIERRY'ego jedynie prawdziwa centyfolowa maść

zapobiega i usuwa zatrucie krwi. Czyści prawie każdą bo-
lesną operację zbyteczną. Znajduje zastosowanie przy
złabych piersiach położnic, wstrzymaniu odultwa pokarmu,
stwardnieniu piersi, otwartych ranach, oóg lub stopy, ra-
nach, ebrzmieniu nóg, nawet przy próchnieniu kości, przy
ranach z uderzenia, ułucia, postrzelenia, przy ranach cię-
tych i zgnieceniach; do wyciągania wszelkich ciał obcych
jak: szkła i drzazgi, piasku, śrutu, koleców, etc. Przy wszel-
kich wrzodach, naroślach, karbunkulach, nowotworach,
nawet skirze; przy kurczawkach, obieraniu paznokci, pęche-
rza, odparzeniu oóg, ranom z parzenia, przy odleżeniu, upły-
wie z uszów i przy zranieniu dzieci etc. etc. Wysyłka tylko
za poprzedniem nadaniem należytości lub za zaliczką.

2 słoiki kor. 3-60.

Adresować należy: Schutzengel-Apotheka d. A. THIERRY in Prograd bei Beckitsch.

Do nabycia w aptekach i hurtow. składach drogueryjnych.

We Lwowie do nabycia: M. SĄZOWSKI, aptekarz. SZYMON

HAY aptekarz i PIOTR MIKOLASCH i Sp. droguerya.

Północno Niemiecki Lloyd Bremen

(Norddeutscher Lloyd, Bremen)

Generalna Agencja dla Galicyi
we Lwowie, ul. Grodecka 93.

Korespondencja w języku polskim, ruskim i niemieckim.

Regularna bezpośrednia komunikacja przewozowa pospiesznych (cesarskimi) i pocztowymi parostatkami z Bremen do Stanów Zjednoczonych Ameryki (Nowego Jorku, Galweston, Baltimore), Brazylii, Argentyny (Buenos Aires), Australii, Japonii etc. Bilety kolejowe do każdej stacji Północnej Ameryki. Wszelkie wyjaśnienia w sprawach podróży i sprzedaż biletów:

Generalna Agentura Północno Niem. Lloyd
we Lwowie, ulica Grodecka L. 93.

Tanie czeskie pierze na poduszki 5 kilo nowe darte kor. 9'60, 12'—, białe miękkie jak puch darte kor. 18'—, 24'—, śnieżnej białości, miękkie jak puch darte kor. 30'—, 36'—, 42'—.

Wyborny miód deserowy kuracyjny, lipcowy, rarytas, miodoborów z własnej pasieki, 5 kg. puszką K 7'50. Miód patoka 5 kg. K 7'—.

Przesyłam broń wszelkiego rodzaju

na próbę na 10 dni. 1-tufki lankaster od K 20'—, dubeltówki lankaster od K 30'—, Hammera od K 70'—, flobery od K 8'—, rewolwery od K 5'—, pistolety od K 2'— wwyż. Cenniki ilustrowane darmo. F. Dusek, fabryka broni, Opoczno Nr. 2136, an der Staatsbahn (Czechy).

! NA RATY !

By szybko wielką ilość łańcuszków i wspaniałych zegarków sprzedać dostarczam w cichych Austro-Węgzech natychmiast za kor. 14 pierwszorzędny prawdziwy srebrny zegarek remontowany z 3 srebrnymi kopertami ładnie grawerowanymi mi 14 karatowy złoty łańcuszek pancerny najnowszego fasonu cechowany za kor. 140. Na najdogodniejszych warunkach tylko kor. 4 miesięcznie. Zegarek i łańcuszek także damski. Wysyłka natychmiastowa wszędzie za pobraniem pierwszej kwoty kor. 14. — R. LECHNER, Dom towarów jubilerskich, Lundenburg Nr. 401.

IGNACY CYPRES

Kraków, ul. Szewska 19/19 Sprzedaje towary nadal po nadzwyczajnie taniej cenach: 1 Brytanii Anker Rem. system Rosk. 36 godz. z pięknym łańcuszkiem K 3'90, 1 amerykański elektr. złoty Rem. z marką Splendit, nadzwyczaj płaski, modny kawałek, z metalowym cyferblatem 36 godz. szwajcarski wiert z łańcuszkiem K 4'70. — Srebrny Roskopf o trzech kopertach, bardzo silny K 11'—.

Stalowy damski Remontoir Kor. 7'80. Budzik najlepszy K 3'—.

Łańcuszki srebrne od K 2'—.

Zegarki złote damskie od K 20'—.

Bogato ilustrowano cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

ORYGINALNE CENY FABRYCZNE

WYKONSTW FABRYCZNY SKŁAD AMERYKANKOMI URZĄDZENIAMI MURÓWYCH.

JERRY'S TELEFON 12316

ORYGINALNE CENY FABRYCZNE

Każdy powinien się przekonać

że praska maść domowa jest w każdym gospodarstwie domowym niezbędną.

Od lat 40 znana maść, zwana **Praską maścią domową**, okazała się doskonałym środkiem opatrunkowym. Ochronia ona rany, łagodzi zapalenie i ból, przyspiesza zabliznienie i gojenie.

Codzienna wysyłka pocztowa. 1 puszką 70 h. Za poprzednim nadesłaniem 3 K 16 h. wysyła się 4 puszek, 7 K 10 puszek franko do wszystkich stacji austro-węgierskiej monarchii.

Wszystkie części opakowania mają prawnie zastrzeżoną markę ochronną.

Skład główny **B. FRAGNER** ck. dostawca dworu Apteka pod „Czarnym Orłem” Praga, Kleinsalte, róg Nerudy 203.

Do nabycia we wszystkich składach Austro-Węgier, w Krakowie w aptekach M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Tanie pierze!

1 kg. szarego, dobrego, dartego 2 K, lepszego K 2'40, najlepszego, białawego K 2'80, białego K 4. białego puchowego K 5'10; 1 kg. bardzo dobrego, białego-białego, dartego pierza K 6'40 i 8, szarego pucha K 6 i 7, białego, dobrego K 10, najlepszego białego K 12. — Przy odbiorze od 8 kg. opłatnie.

Gotowa pościel z czerwonego, niebieskiego, białego lub złotego nankinu, 1 pierzyna 180 cm. długa, około 120 cm. szeroka wraz z dwoma poduszkami, każda po 80 cm. długa, 60 cm. szeroka, naplniona siewem, szarą, bardzo trwałym puszystym pierzem K 16, półpuchem K 20, puchem K 24. Pojedyncze pierzyny K 10, 12, 14, 16. Poduszki po K 3, 3'50, 4. Pierzyna 200 cm. długa, 140 cm. szeroka K 13, 14'70, 17'90, 21. Poduszki 80 cm. długie, 70 szerokie K 4'50, 5'20, 5'70. Pierzyny z silnej dyki w pasy 130 cm. długa, 116 cm. szeroka K 12'80, K 14'80. — Wysyłka za zaliczką od kora 12 opłatnie. Zamówienia dozwolone, za niedopowiedzeniem płacone się zwraca.

Szczegółowe cenniki darmo i opłatnie.

S. BENISCH w Deschenitz Nr 869 (Czechy)

SUKNA i modne materiały damskie i męskie poleca dom eksportowy **PROKOP SKORKOWSKI I SYN** W HUMPOLCU, CZECHY. Próbkę na żądanie franko. Ceny bardzo umiarkowane.

GUMOWE specjalności dla

awdziwe francuskie dla panów i pań chron marka ochronna „KOLONIA” jako najlepsza dotychczas znana marka. 8 szt. K. 1'10, 6 szt. K. 1'90, 12 szt. K. 3'60 z dołączeniem 42 str. zawierającej broszury z ilustracjami, wysyła nieznacznie, bez podawania firmy i zawartości, laskretnie, za zaliczką, albo poprzedni nadesłaniem należytości w markach pocztowych jedyna firma tego rodzaju.

L. Kukla, Praga, Perlowa Nr. 33.

Ilustr. obszerny polski cennik z wyjaśnieniami i fotograf. w kopercie darmo i opłatnie.

Do Ameryki

w 4 dniach i 10 godzinach.

Przeprawa pasażerów angielskimi okrętami I, II i III klasą wprost do portów: Półn. Ameryki: New-York, Boston, Philadelphia, — Kanady: Quebec, Halifax, St. John, oraz do Argentyny i Brazylii. — Urzędnicy Polacy. — Informacji udziela i prospektów wysyła bezpłatnie: Anglo-Continental Reise-Bureau (Anglo kontynentalne Biuro podróży) Glasha ven 22. Rotterdam (Holland).

PIERWSZA

krajowa fabryka

WĘDLIN

Jana Schicka

W PRZEMYSŁU

Franciszkańska I. 35

połączone swoje znakomite wyroby masarskie ogólnie za najlepsze uznane. Szytki na sposób praski robione jakoteż wszelkie wyroby masarskie dla odprzedaży i na prowincję wysyłać odwrotną pocztą. Pp. kupcom znaczny rabat.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Contrheuman

jest środkiem skutecznie działającym, wyrabianym z odpowiednich składników.

Contrheuman

bywa przez pp. lekarzy w bardzo wielu wypadkach z najlepszym skutkiem polecany.

Contrheuman

uspokaja bóle reumatyczne, podagryczne i neuralgiczne, usuwa swędzenie części odmrożonych i obrzmienie stawów.

Contrheuman

bywa wskutek swego szybkiego działania coraz częściej używany.

Nie przyjmujcie innych preparatów.

1 tuba 1— kor.

Za poprzednim nadesłaniem

1 K 50 hal. przesyła się 1 tubę 5— K : 5 tub } pocztą franco. 9— K : 10 tub }

Wyrób i skład gł. **B. Fragnera Apteka**

c. k. dostawcy dworu, Praga III., Nr. 203.

Należy uważać na nazwę preparatu i wytwórcy.

Na składzie we wszystkich aptekach.

W Krakowie w apte a : M. Reder, M. Masłowski, K. Wiszniewski

EXCELSIOR

KINO-TEATR PRZY ULICY RAJSKIEJ L. 12
(Dawniej Teatr Ludowy).

Wesoły program świąteczny od 25 do 31 grudnia b. r.

1. Brzeź Eury w Moltenon, malowniczy obraz kolor.
2. Nasza tajemnica, bardzo wesołe.
3. Rzeźnia fabryki konserw, z zakresu wielkiego przemysłu.
4. Złoty Maks i Morys, nader komiczne.
5. Igrzyska olimpijskie w Sztokholmie 1912, zdj. sportowe.
6. Sen Ryty, wesołe.
7. Dzielne koleje miłości, wzruszający dramat, film 1380 m.
8. Niepoprawny, humorystyczne.
9. Maks biagierem, bardzo wesołe.

Przedstawienia w dni powszednie o godz. 4, 6 i 8 wieczór; w niedziele i święta od godz. 3—11 wie

ORKIESTRA KONCERTOWA.
Ceny niskie.

Przy kokluszu, jakoteż zapaleniu oskrzeli i rozednie pł

i innych chorobach organów oddechowych jest wielu lat w użyciu, przez lekarzy coraz więcej p

cany, miły w smaku

Thymomel Scillae

dobry i natychmiast działający preparat.

Nazwa preparatu prawnie zastrzeżona.

Środek ten usmierza napady kaszlu kurczowego, zmniejsza ich liczbę, ułatwia wydzielenie flegmy i usmierza kaszel. — 1 flaszka 2 K 20 h. za poprzedni nadesłaniem pocztą 2 K 90 h. wysyła się franko 1 flaszka 7— K 3 flaszki, 20— K 10 flaszek. Nie kupujcie innych środków.

Proszę zapytać swego lekarza.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**

c. i k. nadw. dostaw. PRAGA III, Nr. 203.

Do nabycia we wszystkich aptekach. W Krakowie w aptekach:

M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

Baczność na nazwę preparatu, wytwórcy i markę ochronną.

Wyrób i skład — główny — **B. FRAGNERA apteka**